Memo

Windverkenning RES Alblasserwaard
Opvattingen van grondeigenaren

Van Uitvoeringsteam RES Alblasserwaard
Datum 22 mei 2024

Inleiding

Voor de windverkenning is het belangrijk om zicht te hebben op de opvatting van grondeigenaren over windenergie in de regio. Hoe staan zij tegenover de mogelijke ontwikkeling van windturbines op (of nabij) hun gronden? Ook is het belangrijk dat zij goed geïnformeerd zijn over wat er komt kijken bij de ontwikkeling van windturbines en wat belangrijke uitgangspunten zijn van de raden hieromtrent.

Tijdens een informatiebijeenkomst zijn grondeigenaren geïnformeerd over de windverkenning en de elementen daarin die voor hen van extra belang zijn. Vervolgens zijn alle circa 130 grondeigenaren in de zes shortlistlocaties per brief uitgenodigd om, anoniem, deel te nemen aan een online enquête over de ontwikkeling van windturbines op hun gronden, dan wel in de shortlistlocaties waar zij gronden bezitten.

Informatiebijeenkomst

Op 14 februari 2024 organiseerde het projectteam van de windverkenning RES Alblasserwaard een bijeenkomst voor alle grondeigenaren en mogelijke initiatiefnemers van de zes voorlopige zoeklocaties windenergie. Er waren enkele tientallen eigenaren van gronden en ook vertegenwoordigers van energiecoöperaties en/of adviseurs aanwezig. Tijdens deze avond is het participatie- en besluitvormingsproces toegelicht en hebben diverse deelnemers reacties gegeven en vragen gesteld. De gemeentelijke uitgangspunten zijn uitgebreid besproken, waarbij met name is stilgestaan bij het uitgangspunt dat windmolens maatschappelijk/financieel rendement moeten brengen voor de regio. Een externe spreker, vanuit energiecoöperatie Energie Samen Rivierenland, lichtte toe welke manieren er zijn om dit in de praktijk vorm te geven. Het verslag van deze bijeenkomst is te vinden op de websites www.molenlanden.nl/windenergie en www.gorinchem.nl/windenergie (onder het kopje 'Inwoners- en ondernemersraadpleging').

Belangrijkste conclusies enquête

Van de circa 130 eigenaren die zijn aangeschreven hebben 34 grondeigenaren de enquête ingevuld. 28 van de respondenten staan (onder voorwaarden) positief tegenover plaatsing van windturbines en 6 van de respondenten staan daar negatief tegenover. Grondeigenaren in de shortlistlocaties staan dus overwegend positief tegenover de ontwikkeling van windturbines op of nabij hun gronden.

Overzicht vragen en antwoorden

1. **In welk zoekgebied windenergie heeft u gronden liggen (meerdere antwoorden zijn mogelijk)?**

Vanuit elk van de zoekgebieden hebben grondeigenaren meegedaan aan de enquete. K, L2 en S zijn het sterkste vertegenwoordigd.

2. Wat is uw grondhouding als het gaat om de realisatie van één of twee windparken met hoge windturbines (bijv. 240 meter) in de Alblasserwaard (grondgebied van de gemeenten Gorinchem en Molenlanden)?

Het merendeel van de grondeigenaren heeft een positieve grondhouding ten aanzien van de realisatie van een windpark op hun (eigen) gronden. Ook is er een aantal grondeigenaren dat wel positief is mits er aan een aantal randvoorwaarden wordt voldaan; bijvoorbeeld dat er voldoende lokale revenuen zijn of dat de ontwikkelaar deskundig/professioneel is. Een beperkt aantal grondeigenaren (6) is negatief, soms met argumenten omkleedt.

"Het is een maatschappelijke opgave. Als de bewoners in de omgeving overtuigd kunnen worden dan kunnen het mooie kansen zijn richting 'energieneutraal'."

"Wij gaan daar NIET aan deelnemen. Veel te dicht bij woningen en nog niet te spreken over de overlast en de uitwerking van de windmolens op zowel mens als dieren en natuur."

"Mijn houding is positief. Als je aan alle voorwaarden voldoet is er geen reden om niet mee te werken."

3. Hoe kijkt u vanuit uw rol als grondeigenaar aan tegen de uitgangspunten die beide gemeenteraden hebben vastgesteld?

Bijna alle respondenten geven aan dat de uitgangspunten positief en zorgvuldig zijn. Een drietal opmerkingen gaat over de aspecten communicatie en participatie die in de uitgangspunten weliswaar goed zijn geformuleerd maar waar het -in hun ogen- in de uitvoering aan schort in de praktijk.

Meerdere respondenten geven aan dat in hun ogen windenergie, naast zon-op-dak, op dit moment de meest geschikte vorm van duurzame energieopwekking in de Alblasserwaard is; al zien sommigen van hen in de verdere toekomst wellicht alternatieve energiebronnen opkomen.

"Zeer goed opgesteld, met name van belang dat regio kan investeren en profiteren. Mis wel de nadruk op het zoveel mogelijk gebruiken van de stroom in de regio, het moet de leveringszekerheid van de waard ook ten goede komen."

4. Welke concrete zorgen heeft u? En welke voordelen ziet u?

De grondeigenaren verschillen wat betreft "inhoudelijke" zorgpunten weinig van de andere inwoners. Veel zorgpunten, bij zowel voor- als tegenstanders, zijn algemeen van aard en gaan over geluid, slagschaduw, natuur, gezondheid en veiligheid. Ook zijn er zorgen over de netcongestie, dus over de belasting van het elektriciteitsnet. Waarbij anderen benadrukken dat extra windenergie hier juist goed zou kunnen helpen.

Procesmatig leven er zorgen bij grondeigenaren over de dreiging van polarisatie tussen grondeigenaren en inwoners omdat er bij veel inwoners weerstand is. Dit zorgpunt is erg vaak genoemd. Sommige grondeigenaren geven bewust aan nog geen contracten met commerciële ontwikkelaars te willen ondertekenen in deze fase en nog niet openbaar kenbaar te willen maken dat zij positief zijn.

Meerdere grondeigenaren vragen om voldoende oog te hebben voor het stille midden in de bevolking (naast 'actiegroepen'). Ook is er en vraag om zorgvuldigheid in de communicatie en procesvoering vanuit de gemeenten.

Als voordelen worden de extra inkomsten het meest genoemd. Ook een evenwichtiger stroomnet door meer windenergie wordt genoemd. Tegenstanders van windenergie op hun gronden zien geen voordelen.

"Het is in het maatschappelijk belang. Alleen moet het duidelijk gemaakt worden dat de grondeigenaren niet het initiatief hierin hebben genomen."

"Ik ben niet tegen plaatsen van windmolens op mijn grond maar snap ook alle weerstand van omwonenden."

"Door berichten in de pers over de positieve grondhouding van de grondeigenaren in een bepaald zoekgebied t.o.v. het plaatsen van een windpark, merken we onderling spanning tussen de omliggende bewoners. Terwijl wij als grondeigenaar niet degene zijn die verantwoordelijk zijn voor de energietransitie die nodig is, maar we alleen willen meewerken."

"Ik maak me zorgen over de verruwing van de discussie tussen voor- en tegenstanders van windmolens. Ik maak me ook zorgen dat de energietransitie niet opschiet in dit tempo. Ik denk dat het goed is dat er nu concrete zoeklocaties zijn, dat duurde erg lang."

"Wij zien geen voordelen, onze gezondheid gaat boven alles."

"Dit is geen industriegebied, maar het Groene Hart. Onze voorkeur gaat uit naar meer zonne-energie."

"Aanleg windparken in Alblasserwaard en ook in het zoekgebied waar ik woon kan aanzienlijke negatieve invloed hebben op fauna, vogels, trekroutes en vleermuizen."

5. Bent u als grondeigenaar bereid (een deel van) uw gronden ter beschikking te stellen (tegen een vergoeding) voor de realisatie van één of meerdere windturbines?

Van de 34 grondeigenaren die de enquête ingevuld hebben zeiden er 28 "ja" op deze vraag, en 6 zeiden er "nee. Voor elk van de zoekgebieden zijn er een of meer grondeigenaren die zich in de enquête positief hebben uitgesproken over de ontwikkeling van windenergie op of nabij hun gronden. De 6 respondenten die negatief staan tegenover de ontwikkeling van windenergie op of nabij hun gronden zijn verdeeld over shortlistlocaties K, M, O en S. Maar ook hier zijn dus ook (veel) grondeigenaren wél positief.

"We vinden windmolens de beste optie voor het realiseren van meer energie voor deze omgeving, en staan daarom positief tegen het zetten/plaatsen van windmolens. Als grondeigenaren hopen we wel op een redelijke grondvergoedingen, vanwege de overlast. Maar ook omdat we hopen nog 25 jaar te kunnen boeren en er dus al die tijd tegen aan moeten kijken."

6. Overweegt u als grondeigenaar een samenwerking met andere grondeigenaren, een energiecoöperatie of een commerciële ontwikkelaar?

Bijna alle grondeigenaren hebben hier 'ja' op gezegd. Alleen tegenstanders van windenergie vulden deze vraag niet in of zeiden 'nee'. Degenen die 'ja' invulden gaven vaak een argument in de zin dat ook grondeigenaren waar geen windmolens komen moeten profiteren alsmede omwonenden.

> Mijn opvatting over samenwerking met andere grondeigenaren, een energiecoöperatie of een commerciële ontwikkelaar? Voor mij is dat bijna een voorwaarde. Om de maatschappij erachter te krijgen moeten ze deel worden."

7. Wat is uw kijk op de verdeling van de financiële revenuen van een te ontwikkelen windpark tussen grondeigenaren, commerciële ontwikkelaar(s), energiecoöperaties, direct omwonenden en de bredere omgeving?

De meeste respondenten vinden dat er een gezonde balans moet zijn tussen de genoemde belanghebbenden. Ook valt op dat in de ogen van grondeigenaren direct omwonenden en de bredere omgeving zeker moeten kunnen meeprofiteren. De grondeigenaren die voorstander zijn van windturbines geven overwegend aan graag in een samenwerking met andere grondeigenaren, omwonenden en eventueel bedrijven, eventueel in coöperatief verband, aan de ontwikkeling van windenergie te willen werken.

> "Grondeigenaren dienen een redelijke vergoeding te ontvangen. De direct omwonenden dienen een duidelijk voordeel te ontvangen middels lage energietarieven. Commerciële ontwikkelaars zijn m.i. een noodzakelijk kwaad om een project te realiseren maar we dienen alert te zijn op het feit dat zij niet teveel van de opbrengsten naar zich toe harken. Een energiecoöperatie lijkt me ook een logische partij om een project mee te realiseren."

8. Tot slot: heeft u nog extra opmerkingen?

De laatste 'open' opmerkingen zijn divers van aard. Een selectie:

- "Respecteer de zondagsrust als de windmolens er komen, dus geen bouw- onder onderhoud tijdens zondagen"
- "Overweeg ontwikkelkansen voor windlocatie Avelingen";
- "We krijgen onrust met onze 'buurgemeenten";
- "Wij zitten al langs de snelweg dus het geluid van windmolens gaat nooit overheersen"